

Dosarul nr. 2ra-213/22
2-20074226-01-2ra-17022022

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. M. Proca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

ÎNCHEIERE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Daniel Șonțea, în interesele lui Vascan Anton,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vascan Anton împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru silvicultură Orhei” cu privire la anularea ordinului privind suspendarea contractului individual de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Vascan Anton, admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru silvicultură Orhei” și a fost casată hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central, fiind pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

constată:

La 03 iulie 2020, Vascan Anton a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de stat „Întreprinderea pentru silvicultură Orhei” solicitând anularea ordinului privind suspendarea contractului individual de muncă, încasarea salariului pentru absență forțată de la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, prin contractul individual de muncă nr.533 din 22 octombrie 2015, a fost angajat de către ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” în calitate de pădurar al cantonului nr.12, ocolul silvic Vatici, pe o perioadă nedeterminată.

A menționat reclamantul că prin ordinul nr.C-01/56-3 din 12 februarie 2020 emis de directorul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” s-a dispus în temeiul art.76 lit. j) din Codul muncii, suspendarea contractului individual de muncă încheiat de subsemnatul, Vascan Anton - pădurar, cantonul nr.12 a ocolului silvic Vatici, cu ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”, începând din data de 07 februarie 2020.

A susținut reclamantul că despre ordinul de suspendare a aflat la 03 aprilie 2020, atunci când i s-a adus la cunoștință ordinul nr.C01/133-1 din 03 aprilie 2020 cu privire la încetarea suspendării contractului individual de muncă.

A afirmat reclamantul că la data de 29 aprilie 2020, în adresa ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” a depus cerere cu privire la anularea ordinului nr.C-01/56-3 din 12 februarie 2020 privind suspendarea contractului individual de muncă, considerându-l ilegal, însă prin răspunsul din 04 mai 2020, oferit de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”, i s-a refuzat în satisfacerea cererii de anulare a ordinului de suspendare a contractului individual de muncă. La 03 iunie 2020, s-a adresat cu cerere prealabilă către ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”, iar la data de 04 iunie 2020, i s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile.

A invocat reclamantul că în ordinul nr.C-01/56-3 din 12 februarie 2020 privind suspendarea contractului individual de muncă se invocă drept temei prevederile art.76 lit. j) din Codul Muncii. Totodată, în răspunsurile oferite de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” la cererea din 29 aprilie 2020 și la cererea prealabilă din 03 iunie 2020, întreprinderea invocă că, motiv pentru suspendarea contractului individual de muncă servește mandatul de arestare preventivă nr.14-11/2020 din 09 februarie 2020, eliberat de Judecătoria Orhei în privința subsemnatului, iar informația cu privire la mandatul de arestare a fost înregistrată la secretariatul întreprinderii sub nr.44 la data de 12 februarie 2020.

A menționat reclamantul că potrivit prevederilor art.76 lit. j) din Codul muncii, contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de cerere a organelor de control sau de drept, conform legislației în vigoare, însă din materiale se reține că, din partea organului de urmărire penală/procurorului nu a fost înaintat în privința sa careva demers privind suspendarea provizorie din funcție.

Consideră ilegal ordinul nr. C-01/56-3 din 12 februarie 2020 emis de directorul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” cu privire la suspendarea contractului individual de muncă încheiat de subsemnatul, Vascan Anton.

A solicitat reclamantul, anularea ordinul nr. C01/56-3 din 12 februarie 2020 emis de directorul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” privind suspendarea contractului individual de muncă încheiat de subsemnatul, Vascan Anton, încasarea salariului pentru absență forțată de la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată, suportate pentru asistența juridică.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial. S-a anulat ordinul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” nr. C01/56-3 din 12 februarie 2020 privind suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu Vascan Anton-pădurar, cantonul nr. 12 ocolul silvic Vatici, ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” din 07 februarie 2020. S-a încasat din contul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” în beneficiul lui Vascan Anton suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prima instanță apreciind legalitatea ordinului nr. C01/56-3 din 12 februarie 2020 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu Vascan Anton din data de 07 februarie 2020, a constatat că acesta a fost emis contrar prevederilor art. 76 lit.j) din Codul muncii, deoarece, din partea organelor de drept sau control nu a fost înaintat angajatorului ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” careva cerere sau demers privind suspendarea provizorie din funcție în privința salariatului Vascan Anton.

La fel, instanța de fond a reținut prevederile art. 200 din Codul de procedură penală, potrivit căruia suspendarea provizorie din funcție constă în interzicerea provizorie motivată învinutului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupa sau le efectuează în interesul serviciului public. Suspendarea provizorie din funcție o decide administrația instituției în care activează învinutul ori inculpatul în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce, sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală.

Astfel, prima instanță a considerat neîntemeiat argumentul pârâtului, potrivit căruia suspendarea contractului individual de muncă a fost dispusă în scopul protejării lui Vascan Anton împotriva concedierii, deoarece acesta nu-și executa temporar obligațiile de muncă din motiv ce nu-i sunt imputabile, și anume aflarea în stare de arest.

Respingând pretenția reclamantului cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, instanța de fond a reținut că sub restricțiile impuse prin mandatele de arestare nr. 14-11/2020 din 09 februarie 2020 și nr. 17-4/2020 și cauza conexă nr. 16-28/2020 din 04 martie 2020, Vascan Anton s-a aflat în custodia statului și nu a prestat muncă conform clauzelor contractului individual de muncă nr. 522 din 22 octombrie 2015 din motiv ce nu depind de voința angajatorului ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”.

Admițând pretenția reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, instanța de fond a luat în considerație obiectul acțiunii, contribuția avocatului la soluționarea cauzei cuantumul pretenției admise cât și bonul de plată seria EZ nr. 174949 din 16 septembrie 2020.

La 23 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel casarea integrală a hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 24 mai 2021, Vascan Anton, prin intermediul avocatului Daniel Șontea a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central în partea respingerii pretenției privind încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și emiterea unei noi hotărâri în această parte de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vascan Anton. A fost admis apelul declarat de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”, a fost casată hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut ca neîntemeiat argumentul instanței de fond referitor la faptul că din partea organelor de drept sau control nu a fost înaintat la angajator, ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” careva cerere sau demers privind suspendarea provizorie din funcție a salariatului Vascan Anton, deoarece art. 76 din Codul muncii nu prevede expres ca temei de suspendare a contractului individual de muncă în circumstanțele ce nu depind de voința părților, faptul că o persoană este plasată în arest preventiv, or, angajatorul a interpretat ca o cerere a organelor de drept în temeiul art. 76 lit. j) din Codul muncii, expedierea de către Judecătoria Orhei, sediul Central în adresa ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” a mandatului de arestare preventivă a lui Vascan Anton.

Totodată, instanța de apel a reținut că suspendarea contractului individual de muncă a lui Vascan Anton s-a efectuat de către angajator reieșind din faptul că ultimul era gestionar al bunurilor materiale –proprietatea statului și este responsabil material.

La fel, instanța de apel a reținut că suspendarea contractului individual de muncă presupune suspendarea prestării muncii de către salariat și a plății drepturilor salariale de către angajator, dacă contractul individual de muncă nu prevede altfel.

Astfel, instanța de apel a constatat că pretenția lui Vascan Anton cu privire la anularea ordinului de suspendare a contractului individual de muncă este neîntemeiată.

Cu referire la cerința apelantului Vascan Anton privind încasarea drepturilor salariale pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă ca urmare a emiterii ordinului nr. C-01/56-3 din 12 februarie 2020 de suspendare a contractului individual de muncă, instanța de apel a reținut că aceasta pretenție urmează a fi soluționată prin prisma art. 7 al Legii 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care reprezintă actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

La data de 05 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, și ulterior în original la 07 februarie 2022, Vascan Anton, reprezentat de avocatul Daniel Șontea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel ca fiind neîntemeiată și contradictorie cu circumstanțele cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Recurentul a indicat că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că expedierea de către Judecătoria Orhei, sediul Central în adresa angajatorului ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” a mandatului de arest pe numele lui Vascan Anton urmează a fi interpretat ca o cerere a organelor de drept în sensul art. 76 lit.j) Codul muncii, deoarece mandatul a fost transmis angajatorului de către soția lui Vascan Anton, Vascan Ina, care a informat angajatorul motivul lipsei lui Vascan Anton de la serviciu la data de 07 februarie 2021.

Totodată, a menționat că Viorel Petic nu era în drept să emită ordinul de suspendare din funcție în privința lui Vascan Anton, deoarece acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) , 327 alin. (2) lit.b¹) Cod penal și nu era în drept de a ocupa funcția de director al ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” pe o perioadă de 6 ani.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătoria Orhei, sediul Central a fost pronunțată la 22 aprilie 2021.

La 23 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel casarea integrală a hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 24 mai 2021, Vascan Anton, prin intermediul avocatului Daniel Șontea a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central în partea respingerii pretenției privind încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și emiterea unei noi hotărâri în această parte de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vascan Anton. A fost admis apelul declarat de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”, a fost casată hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2021, a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv și avocatului Daniel Șontea, prin intermediul poștei electronice, la 02 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 144).

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Colegiul constată că la 01 decembrie 2021 decizia din 21 octombrie 2021 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, Colegiul constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume că decizia din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău la 02 decembrie 2021 prin intermediul poștei electronice a fost expediată avocatului Daniel Șontea, cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de la 01 decembrie 2021.

Cu toate acestea, avocatul Șontea Daniel, în interesele lui Vascan Anton, a declarat recursul împotriva deciziei din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, la 05 februarie 2022, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Având în vedere cele menționate supra, Colegiul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 03 decembrie 2021 (vineri), ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la data de 03 februarie 2022 (joi), recursul fiind depus la 05 februarie 2022 (sâmbătă), fără o argumentare a depășirii termenului, cererea de recurs fiind înregistrată în Cancelaria Curții Supreme de Justiție la data de 07 februarie 2022, următoarea zi lucrătoare.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că avocatul Șontea Daniel, în interesele lui Vascan Anton, nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră

inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Circumstanțele constatate supra denotă că avocatul Daniel Șontea, în interesele lui Vascan Anton, urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu.

Respectiv, Colegiul consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate inacțiunii avocatului Daniel Șontea, în interesele lui Vascan Anton.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

Astfel, avocatul Șontea Daniel, în interesele lui Vascan Anton, urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, depusă de avocatul Șontea Daniel, în interesele lui Vascan Anton la 05 februarie 2022, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs. Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea

înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul depus de avocatul Șontea Daniel, în interesele lui Vascan Anton, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de avocatul Daniel Șontea, în interesele lui Vascan Anton, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic